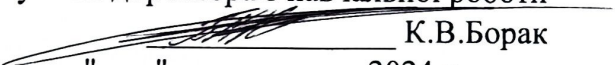

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

К.В.Борак

" " _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ДЕНДРОЛОГІЯ»

Галузь знань: **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Освітньо-професійна програма зі спеціальності: **205 «Лісове господарство»**

Освітній ступінь: **«Бакалавр»**

Відділення: **«Агрономія»**

Мова навчання: українська

2024

Робоча програма Дендрологія

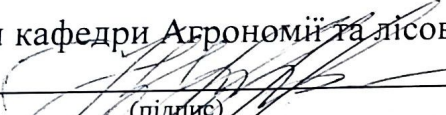
Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Розробник: Романюк А.А., викладач вищої категорії, викладач-методист
Житомирського агротехнічного фахового коледжу

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Агрономії та лісове господарство

Протокол від 26. 08. 20 року № 1

Завідувач кафедри Агрономії та лісове господарство

Цуман Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Агрономії та лісове господарство

Протокол від 27. 08. 20 року № 1

Завідувач кафедри Агрономії та лісове господарство

Цуман Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Агрономії та лісове господарство

Протокол від _____ 20 року № _____

Завідувач кафедри Агрономії та лісове господарство
Цуман Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність. освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS– 4	Галузь знань: <u>20 «Аграрні науки і продовольство»</u>	Обов'язкова
Розділів – 6	Спеціальність: <u>205 «Лісове господарство»</u>	Рік підготовки:
		Ш- й
Загальна кількість годин - 120		Семестр
	Освітній ступінь: бакалавр	6 - й
		Лекції
		24 год.
		Практичні
		16 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
	80 год.	
	Вид контролю: <u>Поточний – індивідуальне і групове опитування, контрольна робота, тести;</u> <u>Підсумковий – екзамен.</u>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 2,0

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Мета та завдання вивчення навчального курсу:

Мета курсу - вивчення теоретичної бази створення високопродуктивних і декоративно цінних насаджень, формування довговічних і стійких фітоценозів за умов антропогенного пресингу.

Завдання курсу - навчити студента визначати і характеризувати головні деревні породи-лісоутворювачі й супутні види за морфолого-анатомічними ознаками, а також ефективно використовувати їх у практиці озеленення.

В результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- *Морфологічні та біологічні ознаки та лісогосподарське призначення основних лісоутворюючих та інтродукованих деревних порід;*
- *Особливості росту і розвитку деревних та деревних рослин;*
- *Екологічні особливості росту і розвитку основних деревних порід;*
- *Роль деревних порід у формуванні фітоценозів;*
- *Основні лісорослинні умови вирощування високопродуктивних лісових насаджень;*
- *Біологічну, екологічну, природоохоронну та господарську цінність основних лісоутворюючих порід і видів, які використовуються в ландшафтному будівництві.*

В результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- * *Визначати види дерев і чагарників за допомогою визначника за репродуктивними органами (шишками, плодами, насінням), паростками, облистяним і пагонами й у безлистяному стані. Знати їх біологічне, екологічне й господарське значення;*
- * *Проводити морфологічний аналіз деревно-чагарникових рослин;*
- *Визначати систематичну приналежність рослин на різних етапах онтогенезу за морфологічними ознаками;*
- * *Організовувати фенологічні дослідження і спостереження за деревними рослинами;*
- * *Прогнозувати врожай плодів, шишок, насіння деревних рослин;*
- * *Складати асортимент деревних рослин для лісових, декоративних і захисних насаджень;*
- * *Оцінювати деревні породи з екологічної та естетичної точки зору на основі аналізу їх морфологічних характеристик, здатності зростати в різних географічних умовах.*

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний довід ведення лісового господарства.

ФК2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

ФК7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

Програмні результати навчання (РН):

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

РН9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

PH10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

PH11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

PH 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Хімія	Лісознавство
Фізика	Лісівництво
Ботаніка	Лісова таксація
Фізіологія рослин	Лісовпорядкування
Вища Математика	Лісозахист
	Основи наукових досліджень

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюми.

Для оцінювання навчальних досягнень студента впродовж семестру застосовується 4-бальна шкала з дисциплін освітньо-професійної підготовки молодшого спеціаліста. Після проведення підсумкового контролю результати переводяться у 100-бальну шкалу.

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 100-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73

**Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей
студентів з навчальної дисципліни**

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущ

ені суттєві помилки.

Критерії оцінювання екзаменів (диференційованих заліків)

Оцінка «**відмінно**» (90-100 балів) виставляється студенту, який повністю о володів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, вміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку умінь і навичок точного застосування знань.

Оцінка «**добре**» (74-89 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях студента полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

Оцінка «**задовільно**» (60-73 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку студент може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка «**незадовільно**» (1-59 балів) виставляється, якщо студент не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Засоби оцінювання:

Екзамен; практичні роботи; презентації; тести.

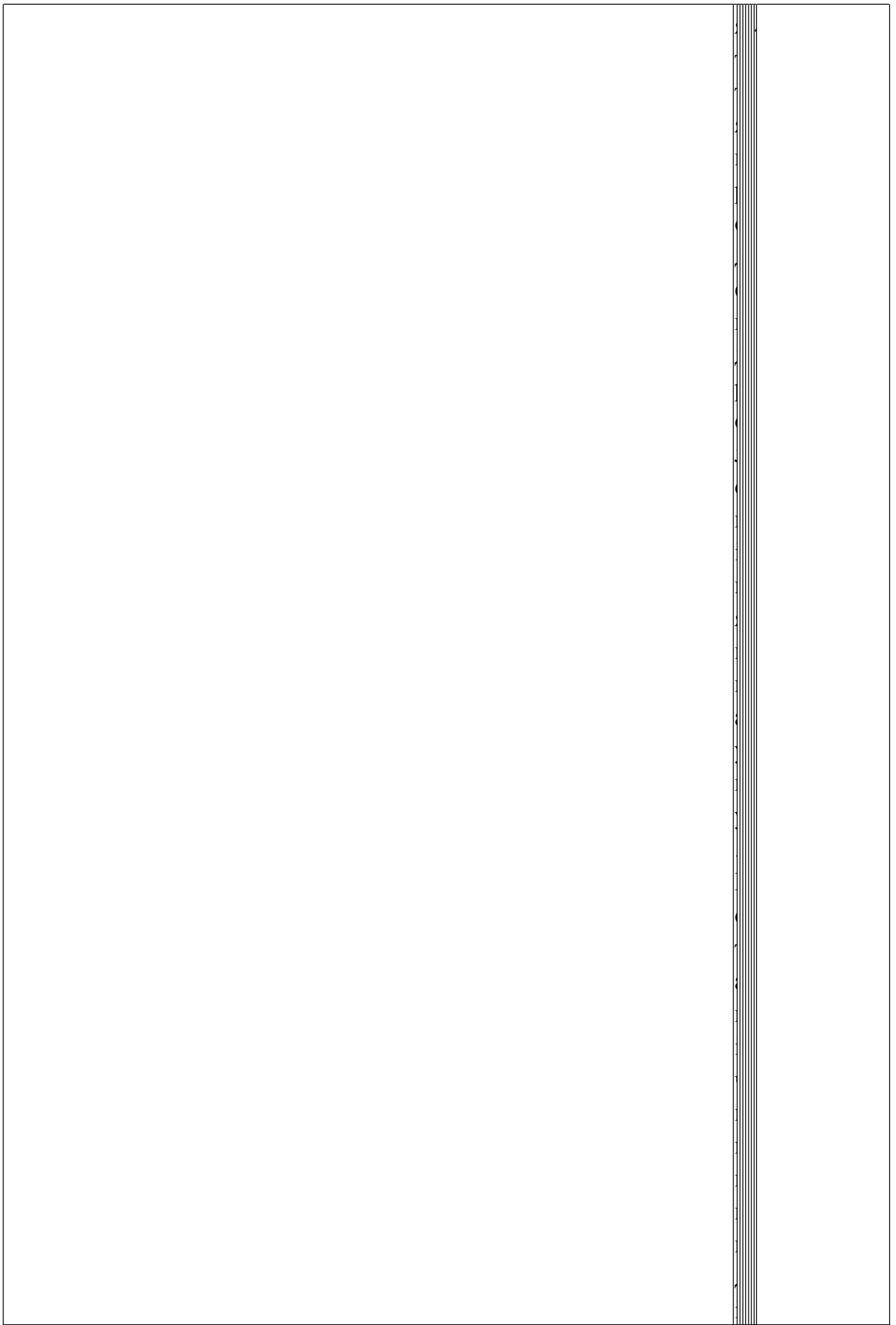
3. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин	
	всього	у тому числі:

		лекції	практичні	лабораторні	самостійні	індивід.
VI	120	24	16	-	80	-

4. Тематичний план

№з/п	денна форма
	У Навчально-метод. література
	8
VI семестр	
Розділ I. Дендрологія та її місце в лісівничому напрямку	
1.	Індивідуальне опитування Тести

2-3.

Індивідуаль
не опитува
ння
Тести

4.

Захист робо
ти

5-6.

Індивідуаль
не опитува
ння
Тести

--	--

Розділ II. Екологічні фактори життя рослин

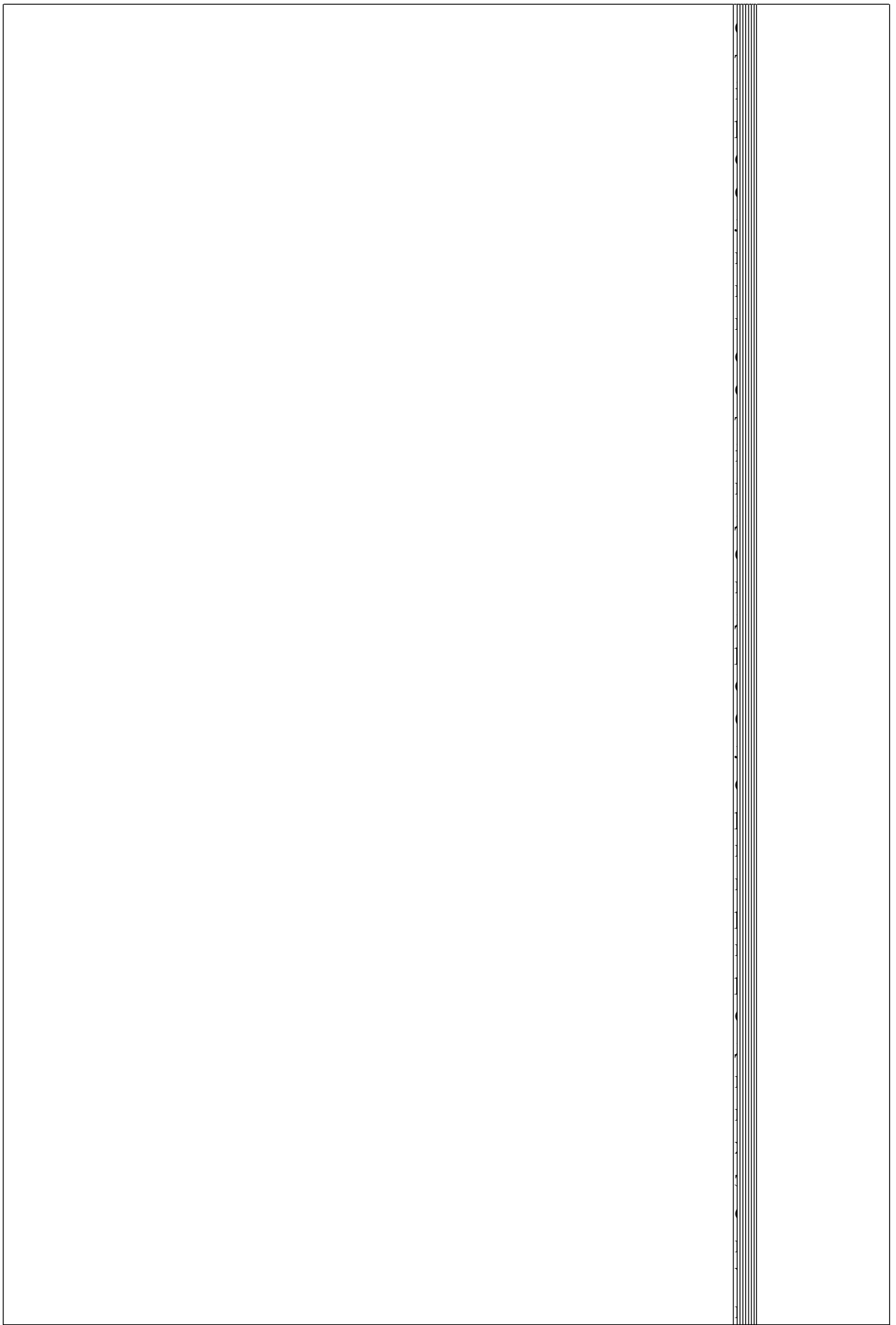
7.

Усне опитування

Розділ III. Основні поняття лісової фітоценології і біогеоценології

8.

Тести

9.

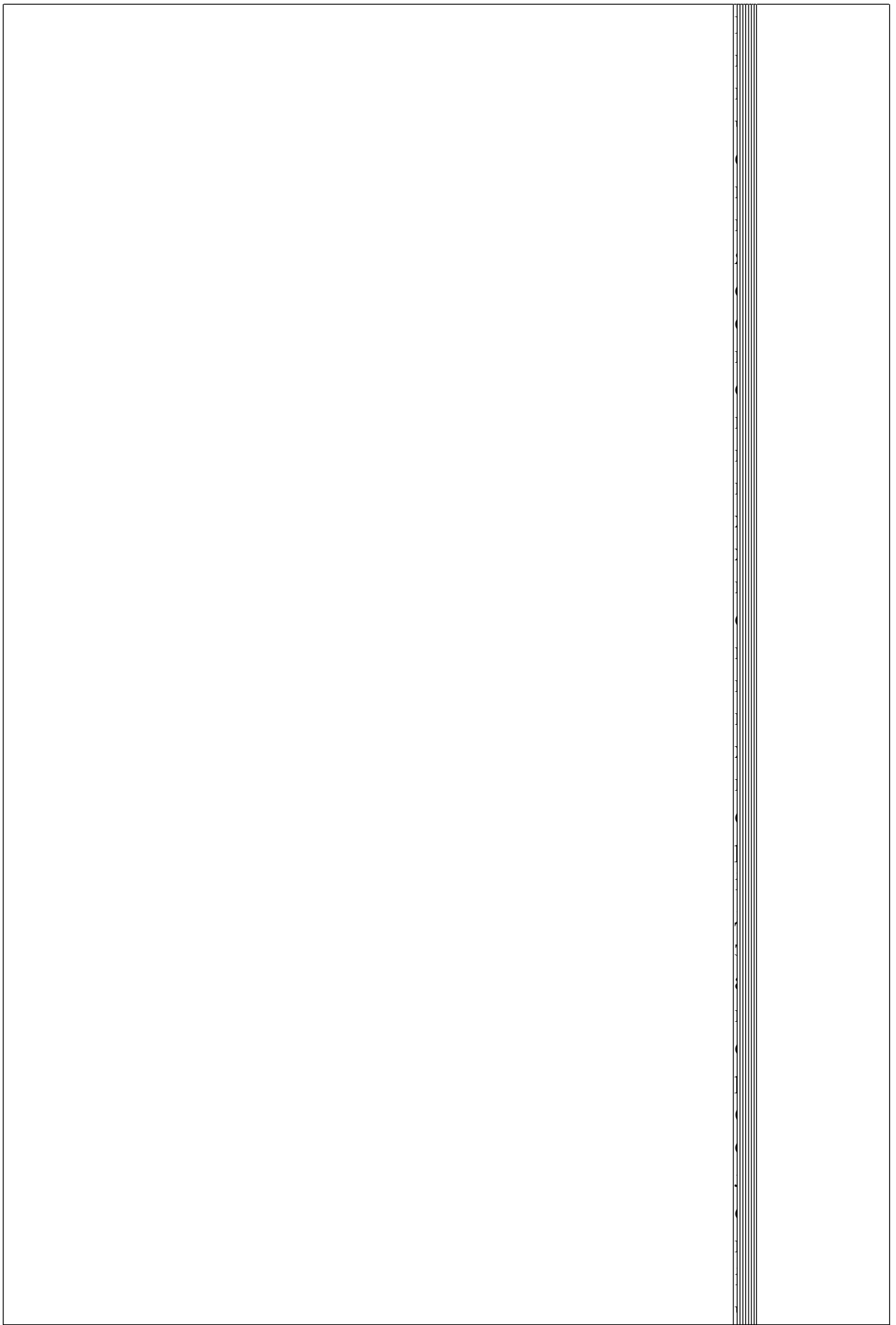
Захист робо
ти

Розділ IV. Філогенія та систематика дендрофлори	
10- 11.	Тести Індивідуальне опитування Тести

12-

14.

Захист робо
ти

15-

16.

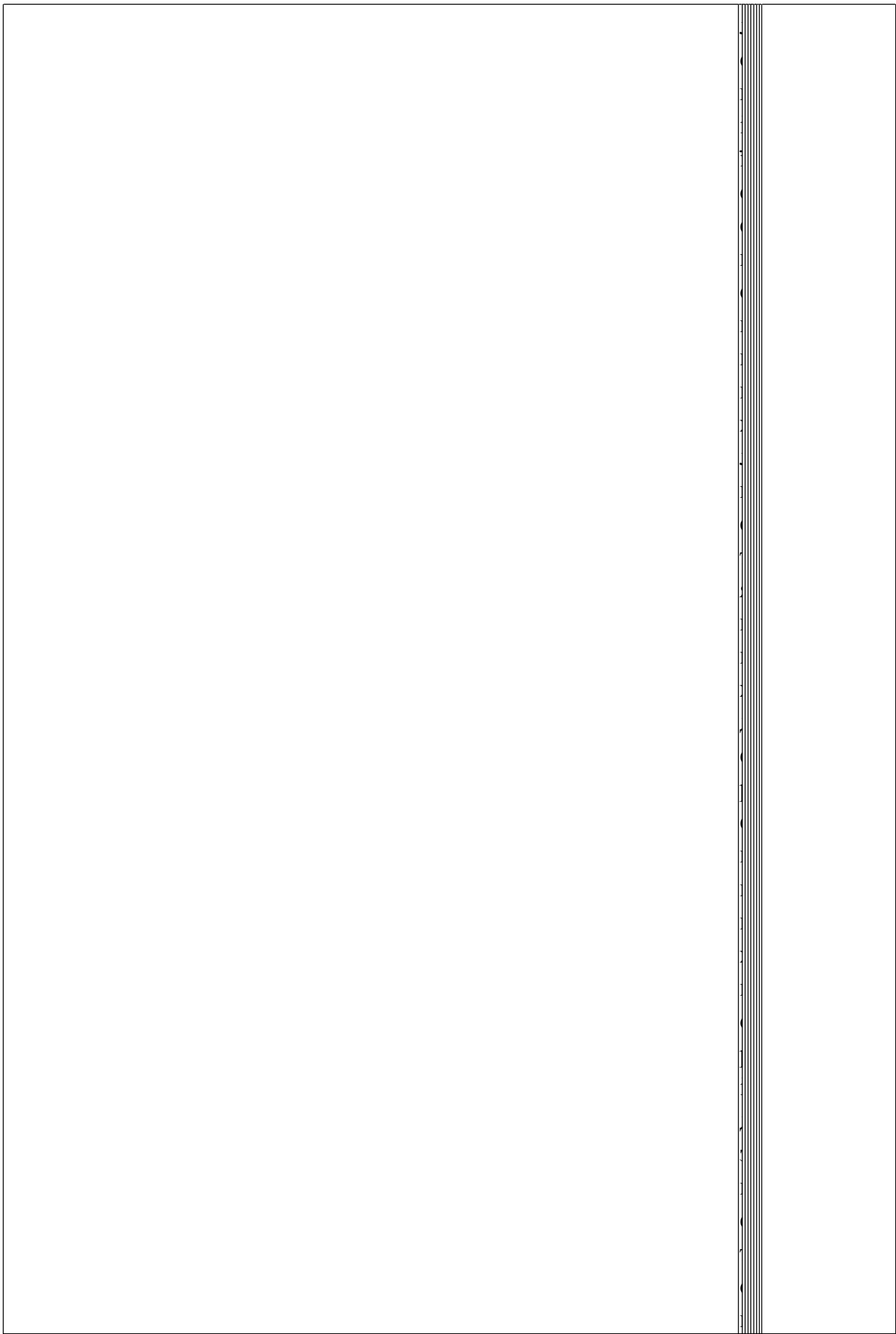
Індивідуаль
не опитува
ння

Тести

17-

19.

Захист робо
ти

Розділ V. Основи фенології деревних порід

20

Усне опитування

5. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені програмою.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Життєві форми деревних рослин	2
2	Системи класифікації рослин	2
3-5	Відділ Голонасінні. Вивчення основних хвойних порід за морфологічними ознаками.»	6
6-8	Вивчення морфології основних листяних деревних порід з метою їх розпізнавання.	6
Всього годин		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Поняття про дендрологію як науку. Ботанічний вид і його ареал	8
2	Життєві форми деревних рослин і морфологія їх органів.	8
3	Природна дендрофлора України.	8
4	Основи екології деревних порід.	8
5	Лісові формації України. Характерні особливості рослинності й дендрофлори природних зон України	8
6	Відділ Голонасінні та їх життєвий цикл	10
7	Відділ Покритонасінні, Клас Дводольні	16
8	Фенологія деревних порід та дендрофеноідентифікація	14
Разом		80

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Зв'язок дендрології з іншими науками лісівничого напрямку.
2. Основні етапи розвитку дендрології як науки.
3. Хорологія як наука. Поняття про ареали видів.
4. начення внутрішньовидової мінливості деревних рослин для лісового г осподарства.
5. Життєві форми деревних рослин за І.Г.Серебряковим.
6. Поняття про габітус рослин.
7. Види крон за щільністю і формою.
8. Основні відомості про морфологію бруньок.
9. Типові забарвлення листків деревних рослин.
10. Групи деревних рослин за запахом квіток.
11. Декоративні якості квітки і плодів.
12. Фенологічний розвиток рослин. Поняття про біологічний годинник.
13. Релікти та ендеміки України.
14. Червонокнижні види деревних рослин.
15. Коротка характеристика методів акліматизації.
16. Культурна дендрофлора України.
17. Використання інтродуцентів у лісовому господарстві.
18. Дендрокліматологія та дендрохронологія.

9. Методичне забезпечення

1. Копія навчальної програми (затверджено методичною радою ЖАТФК).
2. Робоча навчальна програма.
3. Конспект лекцій.

4. Методичні вказівки та рекомендації для виконання практичних робіт, для самостійної роботи, екзаменаційні білети, ККР.

5. Індивідуальні завдання (теми презентацій).

6. Комп'ютерні програми та презентації.

7. Ілюстраційні матеріали (посібник).

8. Каталог ресурсів.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Практикуми з дисциплін.

2. Робочі зошити з дисциплін.

3. Ноутбуки.

4. Мультимедійний проектор.

11. Каталог ресурсів

1. Литвак П.В., Ткачук В.І. Дендрологія. Житомир: Полісся, 2003. 247 с.

2. Лукашук Г.Б. Дендрологія. Львів: Львівська політехніка, 2020. 348 с.

3. Щепотьєв Л.Ф. Дендрологія. Київ: Вища школа, 1990. 287 с.

Інформаційні ресурси

URL: https://shlks.lcloud.in.ua/?do=nav_plan&func=ebook&predmet=30.
Дендрологія.

